

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 275/2024-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a zo sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-60C/152/2019 (pôvodne Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 60C/152/2019) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-60C/152/2019 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **2 000 eur**, ktoré **j e** jej Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B3-60C/152/2019 konal bez zbytočných prietáhov.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **856,75 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. apríla 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B3-60C/152/2019. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti žiada, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov a priznal jej primerané finančné zadostučinenie 4 400 eur, ako aj náhradu trov konania. Vzhľadom na celkovú dĺžku napadnutého konania sťažovateľka navrhuje, aby v jej veci ústavný súd rozhodol mimo poradia.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou zo 16. decembra 2019 podanou okresnému súdu domáha vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“), t. j. aktív a pasív sporových strán, ktoré nadobudli počas manželstva, ktoré zaniklo rozvodom. Sťažovateľka v žalobe označila aktíva a pasíva tvoriace masu BSM.

3. Súd prvej inštancie viackrát vykonal pojednávania, niektoré boli odročené z dôvodov na strane súdu. Do dňa podania ústavnej sťažnosti súd prvej inštancie ani raz meritórne nerozhodol a pojednávanie bolo nariadené na 29. apríl 2024.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Podstatou argumentácie sťažovateľky je námietka, že mestský súd v napadnutom konaní ani do dnešného dňa nerozhodol, pričom aktuálne napadnuté konanie trvá štyri roky a štyri mesiace. Postup mestského súdu (pôvodne okresného súdu) v napadnutom konaní je neefektívny a nesústredený, čím dochádza k porušovaniu označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru.

5. Predmetom napadnutého konania je vyporiadanie BSM, skutkovo môže ísť o náročnejšie konanie vyžadujúce komplexnejšie dokazovanie vrátane znaleckého dokazovania, keď je potrebné ustáliť, aké majetkové hodnoty a záväzky patria do masy BSM, spoľahlivo určiť ich hodnotu a následne túto masu vyporiadať pri zohľadnení kritérií vyplývajúcich z § 150 Občianskeho zákonníka. Napriek uvedenej skutkovej zložitosti existuje ustálená judikatúra všeobecných súdov, ktorá obsahuje návody a metodiku postupu. Predmet napadnutého konania nie je právne zložitý.

6. Sťažovateľka ako strana sporu vystupovala aktívne a svojím správaním nijako nezavinila prietahy. Zo spisu vyplýva jej aktívna účasť, ktorá sa jej nemôže klásť na ťarchu. Sťažovateľka zastáva názor, že jej opakované podania napomáhajú súdu rýchlejšie rozhodnúť, jej vyjadrenia sú konzistentné, v roku 2024 podala už dve vyjadrenia (20. februára 2024 a 28. marca 2024), ktorými sa snaží docieľiť čo najrýchlejšie rozhodnutie vo veci.

7. Súd prvej inštancie postupoval v napadnutom konaní neefektívne a nesústredene. Vo veci došlo celkovo 3-krát k zmene sudcu – prvýkrát 25. januára 2021, následne 4. novembra 2021 bol spis vrátený pôvodnému sudcovi a 14. júna 2022 bol spis pridelený novému zákonnému sudcovi. Zmeny sudcu samy osebe viedli k predĺženiu napadnutého konania, keďže sú spojené s požiadavkou opätovného naštudovania veci sudcom.

8. Predmet konania je pre sťažovateľku dôležitý, výsledok konania ovplyvní jej majetkovú a finančnú situáciu do budúcnosti. Aktuálne vynakladá aj finančné prostriedky na právne zastúpenie.

9. Vymedzené skutkové okolnosti odôvodňujú podľa sťažovateľky aj priznanie finančného zadost'učinenia. Výška finančného zadost'učinenia nemá byť príliš nízka, svojou výškou má na štát pôsobiť „*generálno-preventívne a výstražne...*“.

10. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval a uznesením č. k. I. ÚS 275/2024-18 z 28. mája 2024 ju v celom rozsahu podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie.

11. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie sťažovateľka doplnila 17. júna 2024 ústavnú sťažnosť. Poukázala na pretrvávajúci stav právnej neistoty, čo dokumentovala aj priloženou zápisnicou z pojednávania 29. apríla 2024, z ktorej vyplýva, že strany zabezpečia súkromné znalecké posudky k hodnote nehnuteľností. Z uvedeného dôvodu sťažovateľka požaduje zvýšené finančné zadost'učinenie 4 800 eur.

III.

III.1. Vyjadrenie mestského súdu:

12. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie a na výzvu ústavného súdu reagovala predsedníčka mestského súdu, ktorá v podaní sp. zn. 1SprV/430/2024 z 3. júla 2024 odkázala na priložené vyjadrenie zákonného sudcu. Zákonný sudca uviedol, že vec mu bola ako novovymenovanému sudcovi pridelená 14. júna 2022. Poukázal na to, že do jeho oddelenia mu bolo pridelených 320 civilných vecí, z ktorých už 50 bolo reštančných a 10 000 exekučných vecí. Ešte ako sudca pôvodného okresného súdu mal pojednávania nariadené 4 až 5 mesiacov vopred. V prvej polovici roka 2023 realizoval úkony spojené so sťahovaním v dôsledku reformy súdnej mapy. Z týchto dôvodov bolo enormne náročné nariadiť pojednávanie v napadnutom konaní v primeranej dobe. Termín pojednávania nariadil 21. júla 2023, pričom prvé dva termíny pojednávania (5. októbra 2023 a 30. novembra 2023) boli zmarené z dôvodov na strane sťažovateľky. Sťažovateľka návrh na odročenie pojednávania z 30. novembra 2023 zo zdravotných dôvodov nijako dodatočne nepreukázala. Aktuálne sa v napadnutom konaní pokračuje riadne. Dokazovanie v napadnutom konaní nebolo ukončené, posúdenie skutkových okolností závisí na znaleckom skúmaní. Strany sporu predložili súkromné znalecké posudky s podstatnými rozdielmi v ich záveroch, ktoré strany navrhli odstrániť výsluchom znalcov.

III.2. Prehľad napadnutého konania:

13. Zákonný sudca vo svojom vyjadrení vymedzil aj priebeh napadnutého konania rekapituláciou jednotlivých úkonov v konaní realizovaných. Z uvedeného prehľadu vyplýva, že sťažovateľka

podala žalobu okresnému súdu 16. decembra 2019. Okresný súd v priebehu roka 2020 vyzval sťažovateľku na odstránenie väd žaloby, následne na zaplatenie súdneho poplatku. Potom doručoval žalobu na vyjadrenie žalovanému, zabezpečoval repliku a dupliku. Okresný súd nariadil prvé pojednávanie na 24. november 2020, ktoré zrušil z dôvodov na strane zákonnej sudkyne (dočasné pridelenie na nadriadený súd). Spis bol pridelený novej zákonnej sudkyňi 25. januára 2021, táto však v konaní nevykonala žiaden úkon a 4. novembra 2021 (po uplynutí doby dočasného pridelenia na nadriadenom súde) bol spis pridelený pôvodnej zákonnej sudkyňi. Následne 22. februára 2022 okresný súd nariadil pojednávanie na 15. jún 2022, ktoré bolo zrušené z dôvodu preloženia zákonnej sudkyne na nadriadený súd, a 14. júna 2022 bol spis pridelený novému zákonnému sudcovi, ktorý 18. júla 2023 nariadil pojednávanie na 5. október 2023. Sťažovateľka požiadala 3. októbra 2023 o odročenie pojednávania z dôvodu, že si neprevzala zásielku s predvolaním na pojednávanie a o pojednávaní sa dozvedela necelý týždeň pred samotným pojednávaním.

13.1. Okresný súd zrušil termín pojednávania a nariadil nové pojednávanie na 30. november 2023, pričom 27. novembra 2023 sťažovateľka opäť požiadala o odročenie pojednávania z dôvodu pracovnej neschopnosti.

13.2. Na pojednávaní 26. februára 2024 bola prednesená žaloba, okresný súd uviedol predbežné právne posúdenie sporu, strany uviedli svoje stanoviská a navrhli vykonať dôkaz – výpisy z účtov. Okresný súd stranám umožnil predložiť ďalšie vyjadrenia do 2. apríla 2024 s tým, že na ďalšom pojednávaní vypočuje svedka a vykoná listinné dôkazy (výpisy z účtov). Uvedené dokazovanie vykonal okresný súd na pojednávaní 29. apríla 2024, pričom akceptoval návrh strán na vypracovanie súkromných znaleckých posudkov každou zo strán.

13.3. Na pojednávaní 24. júna 2024 okresný súd vypočul žalovaného a oboznámil predložené súkromné znalecké posudky. Výsluch znalcov okresný súd nevykonal, keďže sa mu nepodarilo ich predvolať z adries uvedených v zozname znalcov. Ich výsluch považoval za potrebný vzhľadom na rozdielne závery o všeobecnej hodnote pozemkov. Okresný súd odročil pojednávanie na 23. september 2024, pričom znalcov predvolal na pojednávanie 28. júna 2024.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

14. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania vo veci ústavnej sťažnosti, keďže na základe podaní mestského súdu a sťažovateľky, berúc do úvahy skutočnosti vyplývajúce zo spisu mestského súdu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie, dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

15. Podstatou argumentácie sťažovateľky je námietka porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v napadnutom konaní, ktorého predmetom je vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Sťažovateľka je v procesnom postavení žalobkyne a namieta, že mestský súd nerozhodol vo veci, pričom ani dokazovanie v napadnutom konaní nie je ukončené.

16. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie

záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

17. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie už citovaných práv vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

18. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania (resp. strany v spore) a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

19. Pri posudzovaní prvého kritéria – zložitosti veci dospel ústavný súd k záveru, že vo veci ide o rozhodovanie o vyporiadanie BSM. Návrh na vyporiadanie BSM predstavuje bežnú súčasť rozhodovania všeobecných súdov v civilnej agende. Ústavný súd v prerokúvanom prípade neidentifikoval prvok právnej zložitosti. Ústavný súd konštatuje, že je prítomný prvok skutkovej zložitosti veci – potreba znaleckého dokazovania na účely určenia hodnoty pozemkov, pri ktorých súkromné znalecké posudky obsahovali značne rozdielne závery. Za skutkový prvok zložitosti veci možno z časti považovať to, že medzi stranami nebola ustálená masa tvoriaca BSM, keďže existoval spor týkajúci sa bytu, peňažných prostriedkov a následne vyrovnacieho podielu pre sťažovateľku. Súčasťou prvého kritéria je aj povaha prerokúvanej veci. V uvedenej veci nejde o zjavne privilegovaný typ konania (napr. úprava práv a povinností k maloletým, odmena za výkon závislej práce, veci týkajúce sa osobnej slobody a pod.). V čase rozhodovania ústavného súdu napadnuté konanie trvalo približne 4 roky a 8 mesiacov bez jediného meritórneho rozhodnutia.

20. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, bolo správanie sťažovateľky ako strany napadnutého konania. Ústavný súd konštatuje, že aj správanie sťažovateľky prispelo k doterajšej dĺžke a priebehu napadnutého konania, hoci len čiastočne. V roku 2023 nariadené dve pojednávania boli zrušené z dôvodov na strane sťažovateľky. V prvom prípade išlo o neprevzatie predvolania na pojednávanie z dostatočným časovým predstihom a v druhom prípade išlo o práceneschopnosť, ktorú podľa zákonného sudcu sťažovateľka nepreukázala. Uvedené skutočnosti ústavný súd zohľadnil pri určení výšky priznaného finančného zadostučinenia.

21. Pri hodnotení postupu mestského súdu v napadnutom konaní ako ďalšieho kritéria, podľa ktorého ústavný súd hodnotí, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, ústavný súd vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou,

teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

22. Z prehľadu napadnutého konania vymedzeného v ústavnej sťažnosti, ktorý v podstatnom korešponduje so zisteniami ústavného súdu priamo zo spisu mestského súdu, možno konštatovať, že napadnuté konanie v čase rozhodovania ústavného súdu trvalo štyri roky a osem mesiacov. Okresný súd v zásade plynulo postupoval v konaní v roku 2020 bez toho, aby vykonal jediné pojednávanie. V roku 2021 bol okresný súd nečinný, vec bola dvakrát pridelená zákonným sudkyňiam bez toho, aby vykonal akýkoľvek relevantný úkon. V roku 2022 okresný súd nariadil pojednávanie na 15. jún 2022, ktoré však bolo zrušené z dôvodu na strane zákonnej sudkyne. Dňa 14. júna 2022 bol spis pridelený aktuálnemu zákonnému sudcovi, ktorý termín pojednávania nariadil až po uplynutí vyše jedného roka 18. júla 2023. Možno konštatovať, že súdne konanie sa nijako nerozvinulo v rokoch 2021, 2022 a až po júl 2023, keď bolo nariadené pojednávanie. Ide teda o nečinnosť okresného súdu v trvaní viac ako 2 a pol roka. Následne zákonný sudca nariaďoval pojednávania v primeraných časových intervaloch, napriek tomu obidve nariadené pojednávania v roku 2023 boli odročené z dôvodov na strane sťažovateľky. V roku 2024 mestský súd vykonal zatiaľ dve pojednávania a nariadil tretie, pričom možno konštatovať vcelku efektívny postup v konaní, keď sa zabezpečili stanoviská strán k veci samej a aj dokazovanie postúpilo.

23. Na podklade uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že postup mestského súdu v napadnutom konaní pri prerokovávaní veci bol nesústredený a neefektívny a celková nečinnosť okresného súdu pretrvávala 2 a pol roka. Mestský súd v doterajšom priebehu napadnutého konania nezvolil taký procesný postup, ktorý by smeroval k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky ako žalobkyne v napadnutom konaní. Predovšetkým nečinnosťou súdu prvej inštancie tak bolo v napadnutom konaní porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd rozhodol v súlade s čl. 127 ods. 2 prvou vetou ústavy a § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

24. V posudzovanom období v napadnutom konaní konal pôvodne Okresný súd Bratislava III a následne od 1. júna 2023 Mestský súd Bratislava IV. V zmysle § 18n ods. 2 písm. d) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sídlach a obvodoch súdov“) od 1. júna 2023 prechádza výkon súdnictva v ostatných veciach z Okresného súdu Bratislava III na Mestský súd Bratislava IV. Podľa § 18n ods. 8 písm. d) zákona o sídlach a obvodoch súdov v súvislosti s prechodom výkonu súdnictva podľa odseku 2 prechádzajú od 1. júna 2023 práva a povinnosti vyplývajúce zo štátnozamestnaneckých vzťahov, z pracovnoprávných vzťahov a iných právnych vzťahov zamestnancov zabezpečujúcich jeho výkon a správa majetku štátu, ktorý bol k 31. máju 2023 v správe okresných súdov a ktorý slúži na zabezpečenie výkonu súdnictva podľa odseku 2, v prípade agendy podľa odseku 2 písm. d) z Okresného súdu Bratislava III na Mestský súd Bratislava IV. Z uvedeného dôvodu sa výroky tohto nálezu vzťahujú výlučne na Mestský súd Bratislava IV, ktorý je zároveň označený ako porušovateľ špecifikovaných práv sťažovateľky, hoci ide o posudzovanie obdobia, keď konal ešte aj Okresný súd Bratislava III.

25. Vzhľadom na to, že v napadnutom konaní do času rozhodnutia ústavného súdu o ústavnej sťažnosti mestský súd meritórne nerozhodol, ústavný súd požiadavke sťažovateľky, aby prikázal mestskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov, vyhovel tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto nálezu [čl. 27 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde].

V.

Primerané finančné zadosťučinenie

26. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. IV. ÚS 210/04, I. ÚS 164/2018).

27. Prihliadajúc na petit ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka si uplatnila primerané finančné zadosťučinenie 4 400 eur. Ústavný súd neprihliadol na doplnenie ústavnej sťažnosti sťažovateľky po prijatí na ďalšie konanie, v ktorom zmenila ústavnú sťažnosť tak, že požadovala finančné zadosťučinenie 4 800 eur. Ústavný súd v uznesení o prijatí ústavnej sťažnosti je povinný uviesť rozsah, v akom prijíma ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania vo veci samej. Z uvedeného vyplýva, že po prijatí ústavnej sťažnosti nemožno meniť (rozširovať) predmet konania vo veci samej.

28. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

29. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, ústavný súd v neprospech mestského súdu hodnotil predovšetkým jeho efektívnu nečinnosť v napadnutom konaní v rozsahu 2 a pol roka, a to v konaní trvajúcim približne 4 roky a 8 mesiacov. V neprospech sťažovateľky hodnotil ústavný súd zmarenie dvoch pojednávaní z dôvodov na jej strane, pričom v jednom prípade (praceneschopnosť) nepreukázala ani dodatočne dôvod odročenia pojednávania. Na podklade týchto skutočností ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľke 2 000 eur (bod 2 výroku tohto nálezu). Vzhľadom na priznanie finančného zadosťučinenia 2 000 eur oproti sťažovateľkou navrhovanej sume 4 400 eur vo zvyšnej časti ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

30. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 856,75 eur.

31. Návrh na priznanie trov právneho zastúpenia ústavný súd posudzoval podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Sťažovateľke priznal trovy právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava

zastúpenia, písomné podanie ústavnej sťažnosti) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2024 v sume 343,25 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2024 v sume 13,73 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 713,96 eur. Vychádzajúc zo zistenia z vlastnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu, že právny zástupca sťažovateľky je platcom dane z pridanej hodnoty, uvedená suma bola výnimočne v tomto prípade zvýšená o túto daň vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov o 142,79 eur. Uvedené zistenie ale do budúca nezabavuje právneho zástupcu povinnosti predkladať ústavnému súdu potvrdenie, že je platcom DPH, pretože deklarovanie uvedenej skutočnosti nie je povinnosťou ústavného súdu. Hodnota náhrady trov konania takto predstavuje sumu 856,75 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

32. Náhradu trov konania za ďalšie úkony predstavujúce hotové výdavky a tým aj súčasť režijného paušálu (§ 15 a § 16 vyhlášky) sťažovateľke ústavný súd nepriznal a dáva do pozornosti, že § 73 zákona o ústavnom súde svojou štruktúrou (vzťah ods. 1 a 3) právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom nestavia do nárokovateľnej polohy (III. ÚS 209/2020, I. ÚS 238/2021, I. ÚS 675/2023, I. ÚS 315/2024).

33. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júla 2024

Miloš Maďar
predseda senátu